

MUGBERIA GANGADHAR MATHAVIJAYALAYA
DEPT. OF BENGALI (UG)
ASSIGNMENT

- Topics:-
1. বাংলা-আঞ্চিত্র পুস্তকালয় -বাংলাপাঠ্যপুস্তক
- বেদান্ত গোচরণা-বচনী,
2. বাংলা-আঞ্চিত্র -মুক্তিপুর হৃষ্টের -বেদান্ত
- গোচরণা-বচনী,
3. বাংলা-আঞ্চিত্র -নবীগংথ -চমৎকৃত বেদান্ত
- গোচরণা-বচনী,

FULL NAME - SUSMITA MANDAL

Roll no - 128

CLASS - B.A(hon's.)

SEM - III

Academic year - 2023-24

Date of Submission - 30/11/2023

Susmita Mandal

Student's signature

Susmita
14/12/23

Professor's signature

ନବୀନଚନ୍ଦ୍ର କୋଳ

ବାହୁଳୀ ମାହିତେ ପ୍ରାୟ-ବୀଜୁଲମ୍ବନ୍ଧୁଗୁରୁ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଉତ୍ସମ୍ମାନ୍ୟ
ବନ୍ଦି ହିମ୍ବରେ ବିଷ୍ଣୁତ ନବୀନଚନ୍ଦ୍ର ମେନ (୧୯୪୭-୧୯୬୮)। ଉତ୍ସମ୍ମାନ୍ୟରେ
ନବଜ୍ଞାତ୍ୟନେର ମଧ୍ୟବଜାଳ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ସାହିତ୍ୟର ମୋହ ବନ୍ଦି ହିମ୍ବରେ ପରିଚିତ
ଛିଲେନ ତିନି, ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଓ ଶିଖିଣୀଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ମର୍ଯ୍ୟାଦିରେ ତୁମ୍ହାର ସ୍ଵର୍ଗମି
ବନ୍ଦି ପରିଚିତ ଫୁଲେ ଓଟେ, ତୁମ୍ହାର ମେନ 'ପଲାକୀର ଝୁପ୍ତ' କାହୁ ପରିଚାରି ଦେଇ
ଯଥମେ ଆଲୋଡ଼ନ ହୈବି ବନ୍ଦିରେ ଦରଶକୀୟ ଓ ଏକବଳିନ ପ୍ରିତିକା
ମାଧ୍ୟମରେ ମର୍ଯ୍ୟା, ନବୀନଚନ୍ଦ୍ରର ବନ୍ଦିତାମ୍ବୁଦ୍ଧ ତୁମମର୍ଯ୍ୟା ତୁମମର୍ଯ୍ୟାର ଆମଗେ
ପ୍ରତିକିଂତ ବନ୍ଦିରେ, ବନ୍ଦି ଜାହିରେଲ ମୁଦ୍ରନେର ପଢିମେ ଅନୁଭବ
ବନ୍ଦେଶ ତିନି ଆମନ ସ୍ଵର୍ଗମି ବଜ୍ରାୟ ରାତ୍ରିତେ ଫକାମ ହେଉଛିଲେ।

ହାତଜୀବଜନ୍ମୁ ମେବେଳ୍ ନବୀନଚନ୍ଦ୍ର କବିତା ଲିଖିତ କୁଳୁ କବେଳ,
ବନ୍ଦିତା ବୁଚନାର ମେନ୍ଦ୍ରେ ତୁମ୍ହାର ଆଦର୍ଶ ଦ୍ଵିଲୋନ ମାହିତେଳ ମୁଦ୍ରନ ଦତ୍ତ।
ତୁମ୍ହାର ଅନ୍ତର୍ଗତ ଦିବେଶୁ କେବଳ କିନ୍ତୁ ବନ୍ଦିତା ପ୍ରକାନ୍ତ ବ୍ୟାକ୍ତିତ୍ୱର ଅନ୍ତର୍ଗତେର ବହିପ୍ରକଳ୍ପ
ଯାଇଲୋଦ୍ଵିଲୋନ ତିନି ମାହିବେଳ ପ୍ରକାନ୍ତ ଅଧିକାନ୍ତରୁ ହଲେବ ମର୍ଯ୍ୟାବେ,
ତୁମ୍ହାର ସ୍ଵର୍ଗମନ୍ଦିନେର ବନ୍ଦିତାଗୁଲିତେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କବି ହେମଚନ୍ଦ୍ର ବନ୍ଦେଶପ୍ରାମୀମେର
ପ୍ରତିବଦୀ ଦେଖ ଯାଏ, ଉପାନ୍ୟାନ ବୁଚନାର ମେନ୍ଦ୍ରେ ତିନି ବନ୍ଦିମାଟେନ୍ଦ୍ରର ଅର୍ଦ୍ଧବାହୀନୀ
ପ୍ରାବିତି ହେଲୋଦ୍ଵିଲୋନ, ତିନିରୁ ଅନ୍ତର୍ଗତ ବାହୁଦାୟ ଧନ୍ତ ବନ୍ଦିତାଯୁ ପ୍ରଚଳନ କବେଳ,
ଅନ୍ତ ବନ୍ଦିତା ଦିମ୍ବେ ତୁମ୍ହାର ବନ୍ଦିତିବନ କୁଳୁ ହେଲେ ଓ କେଷ ଦିକେ ତିନି ମହାକାନ୍ତୁ
ବୁଚନା ବନ୍ଦେଶରେନ, ତୁମ୍ହାର ବନ୍ଦିତାଗୁଲିତେ ସ୍ଵଦେଶମନ୍ଦିନ ତଥା ହେତୁ ହେତୁ
ଦୟନ ପାରିଲାଗିତ ହୁଏ, ଅଗରଟ ଦୟନାଲି ର୍ଯୁଧ୍ୟନୀୟ ବିର୍ଯ୍ୟାନ୍ୟକର ମେନ୍ଦ୍ରେ
ମୁଣ୍ଡ ହୁଏ ଆର୍ଦ୍ଧନିକ ମୁକ୍ତିତେ ବୁଚନା ଦୟନାଲି ନବୀନଚନ୍ଦ୍ର ଦେଇଲେ ଉତ୍ସମ୍ମାନ୍ୟ
ମତବେଶୁ ନବଜ୍ଞାତ୍ୟନେରେ ବନ୍ଦି, ଦୟନିତିକି ବନ୍ଦେଶରେ ପଢ଼େବେ ପଢ଼ୁଏ ଅନ୍ତର୍ଗତ
ଥୈବୁଚନ୍ଦ୍ର ବିଦ୍ୟାମାରରେ ଯାନ୍ତିର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ତୁମ୍ହାର ବନ୍ଦିତା ଲେଖାଏ ଉତ୍ସମ୍ମାନ୍ୟ
ଦ୍ଵିଲୋନ ଦେଇ ଯାଏ, ତୁମ୍ହାର ଅନ୍ତର୍ଗତ କବିତା 'ବେଳ ଶବ୍ଦ ବିର୍ବିବା ବାମିନୀର
ଦ୍ଵିଲୋନ ଦେଇ ଯାଏ, ତୁମ୍ହାର ଅନ୍ତର୍ଗତ କବିତା 'ଶ୍ରୁଦେଶନ ଶ୍ରୁଦେଶ
ଶ୍ରୁଦେଶ' ପାନ୍ଦିତ୍ୟ, ପରବତୀକାଳେ ତିନି ନିମ୍ନମିତି 'ଶ୍ରୁଦେଶନ ଶ୍ରୁଦେଶ',
'ବେଳେଦରନ' ଓ 'ଅନ୍ତର୍ଗତ ବଜ୍ରାର' ପାନ୍ଦିତ୍ୟ ଲିଖିତ କୁଳୁ କବେଳ,

୧୯୭୫ ଆମେ ତୁମ୍ହାର ଅନ୍ତର୍ଗତ ବନ୍ଦିତାମ୍ବୁଦ୍ଧ 'ଅବକାମ୍ବୁଦ୍ଧନୀ' ର
ଅନ୍ତର୍ଗତ ଅବଗମିତ ହୁଏ, ତୁମ୍ହାର ବନ୍ଦିତାମ୍ବୁଦ୍ଧ ନିକୁଳାଟ ତୁମ୍ହାର
ଆପାରେ ମେବେ ତେହେମେ ବୁଦ୍ଧ ବୁଦ୍ଧମେ ରୁଚି, ତୁମ୍ହାର ବନ୍ଦିତା ଲେଖାଏ ମେଲ୍ଲ

ଶିଳ୍ପି ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଏବଂ ଅନୁଷ୍ଠାନିକ ପ୍ରେସ୍‌ଚିଲେନ ମିବନାଟ୍ ମାନ୍ଦ୍ରିଯ୍ ଅବଳ୍ୟେ
ଲିଖି ନିଜକୁ ଜୀବଜୀବ ଛାହେର ବାହିନୀଙେ ବଣତ୍ରୟ ଆକାଶେ ଲିପିବିଦ୍ୟ
କୁଣ୍ଡଳ ନିଯମିତ୍ତମ ନୁହେ ବଣତ୍ରୟରେ, ସହିମନ୍ଦ୍ର ଚଟ୍ଟଗାନ୍ଧୀଯ କୁଣ୍ଡଳ ନିଯମ
ମମାନୋମ୍ବ 'ବଜ୍ରାବନ' ପଦ୍ଧିତା ଅବଳମ୍ବନାରୁତ୍ତିଲୀଯ ଅମାଲୋଚନା କରେଲ
ଥିଲୁ, ଏହି ବଣତ୍ରୟର ନବିନଚନ୍ଦ୍ରରେ ବଳି ହିମେରେ ପାଠ୍ୟ ମହଲେ ପରିଚିତ
ହେଲା.

୧୮୭୫ ମାର୍ଚ୍ଚ ନବିନଚନ୍ଦ୍ରର ବଣତ୍ରୟର ମାନ୍ଦ୍ରିଯ୍ ଝୁର୍ଦ୍ଦିନ ପ୍ରକାଶିତ
ଅଳକିତ ହୁଏ, ଓହ ଏହି ବଣତ୍ରୟରେ ଯୁଦ୍ଧମହିମରେ ବଳ୍ଯା ବାହିନୀ ଉପରିବିଦ୍ୟ
ହିମେହ, 'ପଲାକୀର ଝୁର୍ଦ୍ଦିନ' ବଣତ୍ରୟରେ ଯୁଦ୍ଧରେ ଯୁଦ୍ଧରେ ଝୁର୍ଦ୍ଦିନ କବିଯମାଜ୍ଞି
ମୁଁ ଜନମାର୍ଦ୍ଦିବଳେର ବଣଚନ୍ଦ୍ର ବଳି ହିମେରେ ପରିଚିତ ହୁଏ, ପଲାକୀର ଝୁର୍ଦ୍ଦିନ
ମିବାହୁଦୀବଳେର ପରାତ୍ମନ ଅବ୍ଦ ଇତ୍ତରେତ୍ତରେ ଭାବନକର୍ଯ୍ୟ ପାଇପୋଡ଼ି
ଆବେ ଅଭିଷିତ ହଜମ୍ବାର ଆବୋବଳୀଙ୍କେ ତିରି' ଭାବତବର୍ଷେର ବଳୋ ଅର୍ଦ୍ଧାଯ୍,
ବଳୋ ଚିହ୍ନିତ ବଢ଼େ ଅମନାତରେ ଶ୍ରୀ ବଣଚନ୍ଦ୍ରଦ୍ଵିଲେନ ଯା ପାଠ୍ୟବଳ୍ଯେ ହିନ୍ଦମ୍ବ
ସୁଲମପ୍ରେମ ଭାଗ୍ରତ ବଳେଇଲା, ତାର ଫଳେ ନବିନଚନ୍ଦ୍ର ଦେଖିପ୍ରେମିକ କବି
ହିମେରେ ତମନ ଧ୍ୟାନି ନାହିଁ ବଳେନ, ତେମନଟି ଓହି ବଳେନିଲେ ତିରି
ପାଠ ବଢ଼େ ବଣଚନ୍ଦ୍ର ଯୁଦ୍ଧମହିମରେ ଯୁଦ୍ଧରେ ଝୁର୍ଦ୍ଦିନ କବି ଲର୍ଦ
ବାହୁଦାରେ ଅର୍ଦ୍ଧାଯ୍ ତୁଳନା କରେଇଲେନ, ବଣତ୍ରୟର ବିମେମ୍ବର ହିଲ-

୧) ଦ୍ୱାରି ଏବଂ ତଜ୍ଜପ୍ରେମମୂଳକ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ବାହୁ,

୨) ବଣତ୍ରୟର ଅଗିନ୍ଦ୍ରିଯାର ହିନ୍ଦେ ନେଷ୍ଟା,

୩) ବଣତ୍ରୟରେ ବାହୁଦାରେ ଚାହିଁଲ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀବାହୁନାନ୍ଦନ ପାଠିବାର ରତ୍ନମାଳା,

୪) ଇତ୍ତରେତ୍ତର ଅଭିଷ୍ୟ ପ୍ରାଚୀୟ ପାଇନମିତ ହୁଏ,

୫) ଲିବିକେର ଟହେନ କବିତ୍ରୟର ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ କୁଣ୍ଡଳ ରମ୍ଭେ,

୬) ମୋହନମାଳରେ କାହ୍ୟେର ନାମର କୁବା ହମେହେ।

୧୮୭୫ ମାର୍ଚ୍ଚ 'ଅବଶମାର ଝୁର୍ଦ୍ଦିନ' ର ଦ୍ୱିତୀୟ ଅବ ପ୍ରକାଶିତ
ହୁଏ, ଏହି ଶତାବ୍ଦୀ ପାଠ୍ୟ ବଳିତା ହିଲ, ଚଟ୍ଟଗାମେର ଆବାଳିକ ପାଇବିବେନେରେ
ତୈକଣପାଠି ଲେଖା ଓହି 'ରଞ୍ଜିମଣ୍ଡି' ବଣତ୍ରୟରେ, ସହିମନ୍ଦ୍ର ଚଟ୍ଟଗାମେର ତୈକଣକି
ଆବାଳିକ ଏହିପାଠି ହିମେ ଅଗିନ୍ଦ୍ରିଯାର ହିନ୍ଦେ ତିରି ଶ୍ରୀ ବଣତ୍ରୟର ଝୁର୍ଦ୍ଦିନ
ବଢ଼େଇଲେନ, ରଞ୍ଜିମଣ୍ଡି ବଣତ୍ରୟର ବିମେମ୍ବର ହଜା-

୧) ଦ୍ୱାରି ଏବଂ ବଳି ବଳିତା ବଳିନୀ,

୨) ବାହୁଦାରୀ ବଳିନୀ ଅଭ୍ୟକନ ଅଭିଷ୍ୟତାର ପାଇଚିମ୍ବ ପାଞ୍ଚମ ଯାମ୍ବ,

୩) ବଳି ବଳିନୀର ମର୍ଦ୍ଦୀ କିବାଜୀର ଅଭ୍ୟକନ ଏଣେ ଝୁଦେମିତକ ଶୋଭା
ଦ୍ୱାରି ଚମ୍ପିତା,

୪) ଅଗିନ୍ଦ୍ରିଯାର ହିନ୍ଦେ ଲେଖା,

ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀଦେବ ପାତ୍ରକୁ ହାତୁ ଆହୁତିର ଅଭିନାଦା ଉପରେ ଇମା ମାଛେ ।

ଦ୍ୱାରା ଡକ୍ଟର ମୁଖ୍ୟମାନ୍ ଯେତି "ବୃଦ୍ଧିମଣୀ" କେ ପଦ୍ଧତି ହେଲା ତୁମ୍ଭୁ ମୁଖ୍ୟମି ବଳିଛନ୍ତି,

কাষ্যপে শুধীতে প্রাবণবগলীন তিনি মহাজ্ঞের পাঠ করে উদ্বোধন
শীর্ষস্থ চরিতারি নিছুর বজ্জ্বলামৃ শুননির্মান করেন। তিনি 'কুরুক্ষেত্রের
মুর্দ্ধ' এবং 'বৃক্ষের চরিতারি' শীর্ষ বজ্জ্বলা দিয়ে নতুনভাবে প্রাপ্তির পুনর্গঠন
শীর্ষ তিনিরি বণবৃজাক্ষেব মার্ত্তিত্বে, শীর্ষ স্মৃতি 'বৈবতক', 'বৃক্ষক্ষেত্র', 'পুরে'
এছে তিনিরি বণবৃজাক্ষে মহাজ্ঞের প্রেক্ষণপদে বৃচ্ছি শুক অনবদ্য দ্রিলড়ি।
এই দ্রিলড়ির প্রথম বণবৃজক্ষ 'বৈবতক' প্রবণম হয়েছিল ১৮৭৭ আলো,
এই দ্রিলড়ির প্রথম বণবৃজক্ষ 'বৃক্ষক্ষেত্র' প্রবণম হয়েছিল ১৮৭৮
শুকপার ১৮৭৭ আলো প্রবণম পায় 'বৃক্ষক্ষেত্র' বণবৃজক্ষ হয়ে ১৮৭৯
আলো পুর দ্রিলড়ির ক্ষেত্র কাব্য 'প্রজ্ঞাম' প্রকাশিত হয়, নবীনচন্দ্রের মতে
যাহাজ্ঞের বৃক্ষক্ষেত্রে মুর্দ্ধ মূলত আর্য হয়ে অনার্য হাত্যে মুর্দ্ধ, শীর্ষস্থ
মুর্দ্ধ হুই হাত্যকে যাম্বিলিত করে শুক নতুন বৃক্ষ স্থাপন করেছিলেন। যৌব
চন্দ্র শীর্ষস্থকে যাম্বু অংশকুরু হিসেবে মেঘিমেছিলেন শীর্ষ পুর পুরী
বাণ্য। অনেকের নবীনচন্দ্রের পুর পুরী বাণ্যকে 'আর্দ্ধনিক মহাজ্ঞের' ও
বাণ্য প্রাবণেন। 'বৈবতক' মু শীর্ষস্থের আদিলীলা, 'বৃক্ষক্ষেত্র'-মু মুর্দ্ধলীলা
হয়ে 'প্রজ্ঞাম'- ও শীর্ষস্থের অঙ্গিমলীলা তিনি নিজস্ব পুষ্টিশ বিচ্ছুরিচনা
করেছেন। অমালোচকের বলে প্রাবণেন প্রজ্ঞাম করে মর্ত্তি বঙ্গিমদ্বের
ক্ষেত্রে 'বৃক্ষচরিত' প্রবণের ধানিক প্রজ্ঞ বর্তমেছে। 'বৈবতক'-র মূল
বিপ্রমূঃ যুদ্ধে হ্রণ, প্রমাণেত প্রমাণে হ্রণ্যাম, বাম্বিলু প্রত্যমন্ত হ্রং
ডুর্ববণকুরু অভিমুর্বি বজ্জ্বলা, বৈবতকে বণবৃজে সর্গ সংধ্যা ১০ টি।
'বৃক্ষক্ষেত্রে'র বণহিনীর শুভেগতঃ শীঘ্র পতনের অপ্তুরযী বেক্ষিত অপ্রিণ্য
হওয়া হয়ে অংশলু, এতে ২৭ টি র্যান-বৃত্যেছে, প্রজ্ঞের্য শোঝীয় বেক্ষিত
বিমেরু বামাঙ্গল্যে প্রেম বিশুলভ, মধুয়ংশ ক্ষিয়ুৎ, এবং সর্গ সংধ্যা
১৩ টি।

ମୁଁ ବଣାନ୍ତିର ନମ୍ବ, 'ଅନୁଭବ' ନାମେ ଏବନାହିଁ ଟ୍ରେନ୍‌ଗ୍ରାମ ଓ
ନିକ୍ଷେପ 'ଆଜ୍ଞାଭାବନୀ' 'ଆମାର ଜୀବନ' ନାମେ ଛାହିଁ ଗାୟତ୍ରୀ ବୁନ୍ଦା କହେ-
ଚିଲୋନ ନୀଳଚନ୍ଦ୍ର ଯେବ, ଖୁବି ଜୀବନ ବାହିନୀଟିକେ ପାଂଚାହିଁ ଧାର୍ତ୍ତ ବିଶ୍ଵା-
ଏବନାହିଁ ଟ୍ରେନ୍‌ଗ୍ରାମେର ଘର୍ତ୍ତ ପାଠ୍ୟଗାୟତ୍ରୀ, ଏହି ଏକାହିଁ ଅବଳିତ ଅମାଜ୍ଞ୍ୟକୁ,
ଏବନାହିଁ ଟ୍ରେନ୍‌ଗ୍ରାମେର ଘର୍ତ୍ତ ପାଠ୍ୟଗାୟତ୍ରୀ, ଏହି ଏକାହିଁ ଅବଳିତ ଅମାଜ୍ଞ୍ୟକୁ,
ବୁନ୍ଦେବିକି ଭେଦବିଭେଦ ଏବନାହିଁ ଶିର୍ଷତ୍ସମ୍ମନ ନାମିବଳା ଚଲେ, 'ଅନୁଭବ' ଟ୍ରେନ୍‌ଗ୍ରାମ
ଟି ଟ୍ରେନ୍‌ଗ୍ରାମେର ମୋହୁଲିକ ଜୀବନ୍ତ ବାହିନୀ, ଟ୍ରେନ୍‌ଗ୍ରାମେର ବାସ୍ତ୍ଵରେ ବିଶ୍ଵାଳି-
କେ ବାବି ତିର୍ଯ୍ୟାନ ବନ୍ଦେବିନ ନିକ୍ଷେପ କଲାନା ଦିଲ୍ଲୀ, ନିକ୍ଷେପ ଶ୍ରୀକୃତ୍ୟା

ପିତ୍ରିହୂନି ଲିଖି ଅବାମ୍ବକଣ୍ଠେରୁ 'ଅବାମ୍ବେର ପଦ' ନାମେ, ୧୯୫୫ଟେ ଲେଖା
'ଅନକତ ଗୀତ' ଏବଂ 'କୃତ୍ତିମ୍ଭାବ'-ରୁ ବାବୁଳା ଶ୍ରୀବାଦୁତ ବଣ୍ଠେଛିଲେନ,
ତିନି, ୧୯୭୫ ମାଲେ ଅନବାନ ବ୍ୟାପକେ ଲିଖେ ତିନି ବୁନ୍ଦା କର୍ବେନ
'ଅଚିମତ୍ତାତ' ନାମେ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ବାବୁଗୋଟିଆ, ଅନ୍ତର୍ଜାତି ଏବଂ ୧୯୭୭ ମାଲେ
ଉତ୍ତୋଳି ସୀମାଆନିତେ ଆବଶ୍ୟକତାର ବାନି କ୍ଲିଓପେଟ୍ରୁର ଭୀବନୀ ଲିଖିଥାଏ
ନବୀନଚକ୍ର ଟ୍ୟାଙ୍କନ 'କ୍ଲିଓପେଟ୍ରୁ' ବାବୁଗୁଡ଼ାକ୍ ଏବଂ ଟେଲିକ୍ଷନ୍‌ଦିବେର ଭୀବନୀ
ଆବଲମ୍ବନେ 'ଅଭ୍ୟାସ' ବଣ୍ବୁ ବୁନ୍ଦା କର୍ବେନ ତିନି, ୧୯୭୦ ମାଲେ ଶିକ୍ଷା
ଭିଷେଖେ ଭୀବନୀ ଅବଲମ୍ବନେ 'ଶ୍ରୀର୍ଷ' ନାମେଓ ଏବଂ ବାବୁଗୁଡ଼ାକ୍ ବୁନ୍ଦା
କର୍ବେଛିଲେନ ନବୀନଚକ୍ର ଦ୍ୟେନ।

ନବୀନଚକ୍ର ଦ୍ୟନେର ବନ୍ଦି ପ୍ରତିକିଳିତ :

୧. ଇଂରୋପେର ଯମାଟ୍ ପ୍ରୋକ୍ରିଙ୍ଗନ ଚତ୍ତନା ଓ ମିତି ତେଣୁ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରବାହିତ,
୨. କଳୋଞ୍ଚବେରି ବନ୍ଦି ନବୀନଚକ୍ରରୁ ବାବୁକେ ଅନ୍ତର୍ଜାତି ମାନ୍ୟ ଦିମ୍ବେହ,
୩. ଅଜାହା ଇଣ୍ଡ ଅଲ୍ଟବାବୁ ଓ ବଣ୍ଟନ୍ତରୁଙ୍କ ଯୁକ୍ତିତେ ବନ୍ଦି ଛିଲେନ ମିର୍ହିନ୍ତୁ,
୪. ଡ୍ୟାମାଟିକ ପ୍ଲେଟ ଅବନାବୁ ଯର୍ତ୍ତନେ ହୃତିହିନ୍ଦି ଚତ୍ତନା ପ୍ରାରାନ୍ ଚତ୍ତନା ଓ
ମିତିବେରେରେ ମେଲବର୍ଷିନ ବ୍ୟାହିଲୁଛେନ,
୫. ମରାର ଟ୍ରୀରେ ବନ୍ଦି ମାନ୍ୟ ଈର୍କରେ କୁଳ ଦିଲେ ଚମ୍ପେହେନ,

ନବୀନଚକ୍ର ଦ୍ୟନ ବିଷମୋରଙ୍ଗଳ ଅବେର୍ଷ ବଣ୍ବୁ ବୁନ୍ଦା କୁଳ
କର୍ବେହେନ, ଆଞ୍ଚଳୀଭୀବନୀତେ ତିନି ଲିଖେହେନ-

"ପାପିଯ ଦେଇନ ଗୀତି, ମଲିଶେର ଦେଇନ ଗୋଲତା, ପୁଷ୍କେର
ମେମନ କୌରାତେ, ତେମନି ବନ୍ଦିତପୁରାଜ ଆମାର ଅବ୍ୟାକ୍ଷତିଗତ ହିଲା,
ବନ୍ଦିତପୁରାଜ ଆମାର ବୁନ୍ଦେ- ମାତ୍ରମେ, ଅନ୍ତିମକ୍ଷାମ୍ଭ, ନିକ୍ଷାମ- ପଞ୍ଚାମେ
ଆଜିମ୍ ଯନ୍ତ୍ରାବିତ ହହୁର୍ମ ତାତି ଦେଇବେରେ ଆମାର ଭୀବନ ଚନ୍ଦ୍ରିଲ, ମେନ୍ଦ୍ରି,
ଶୀତ୍ରାମ୍ଭ ଓ ବଞ୍ଚନାମ୍ଭମ୍ ବାବିମ୍ବା ପୁଲିମାହିଲି,"

ବାବୁଲା ମାହିନ୍ୟର ବିଷ୍ଣୁତ ଉତ୍ୟୀପକ ଓ ହାତିହାନକର ଡ.
ମହିତ ବଦ୍ଦୋପାନ୍ତ୍ୟମ୍ ଝାଁର ବନ୍ଦିତା ମମକରେ ପ୍ରମତ୍ତମାନ୍ତକ ବାନ୍ତା
ଲିଖେହେନ। ତିନି ଲିଖେହେନ-

"ବନ୍ଦୁତ ବୁନ୍ଦାନାମେର ପ୍ରିବେ ଯଦି କରୁଣ କବିତାମ୍ ମହାମ
ପାନ୍ତାତ୍ ବୀବନେର ଲିବିକେବୁ ଯୁଦ୍ଧ ପାନ୍ତାମ ମାତ୍ର, ତବେ
ତାର କ୍ରିୟା ନବୀନଦ୍ୱୟ ମର୍ତ୍ତେର ପାନ୍ତାମ ମାତ୍ରେ,"